

**جایگاه رسانه های نوین در دهمین انتخابات مجلس
شورای اسلامی با تاکید بر شبکه های اجتماعی**

مؤلف: سعید واحدی

هیات علمی دانشگاه پیام نور استان البرز

سرشناسه	واحدی، سعید، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	جایگاه رسانه‌های نوین در دهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی با تاکید بر شبکه‌های اجتماعی / مولف سعید واحدی.
مشخصات نشر	تهران : انتشارات ماهواره، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۸۰ص.
شابک	978-600-8589-36-5
وضعیت فهرست نویسی	فیب
یادداشت	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	ایران. مجلس شورای اسلامی -- انتخابات، ۱۳۹۴
موضوع	Elections, 2015 -- Iran. Islamic Parliament
موضوع	شبکه‌های اجتماعی -- ایران -- جنبه‌های سیاسی
موضوع	Social networks -- Iran -- Political aspects
موضوع	اینترنت -- ایران -- جنبه‌های سیاسی
موضوع	Internet -- Political aspects - Iran
رده بندی کنگره	۵۷۴۱HM ج ۱، ۲/۵
رده بندی دیویی	۴۰۹۵۵/۳۰۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۱۰۰۴۹

عنوان:

جایگاه رسانه‌های نوین در دهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی با تاکید بر شبکه‌های اجتماعی

مولف: مولف: سعید واحدی

ناشر: تهران، ماهواره

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

شابک: 978-600-8589-36-5

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

تیراژ: ۵۰۰ جلد

دفتر مرکزی انتشارات:

میدان فاطمی، خ چهلستون، پ ۵۰، ۴، ۰۲۱۸۸۳۹۲۲۶۷، ۰۹۱۹۰۶۲۱۴۱۸

مسئولیت صحت مطالب و مسائل حقوقی مادی و معنوی کتاب با مولف می باشد.

کلیه حقوق برای مولف محفوظ است.

مقدمه:

امروزه رسانه‌هایی چون اینترنت، مراودات و تعاملات فرهنگی و سیاسی واحدهای سیاسی را دستخوش دگرگونی‌های اساسی کرده‌اند به نحوی که مفهوم مرز را به مثابه‌ی یکی از عناصر تشکیل دهنده دولت - ملت تحت الشعاع قرار داده‌اند. اینترنت در سراسر جهان به انحاء مختلف در فرایندهای سیاسی به کار گرفته می‌شود و تأثیرات مختلفی نیز بر هریک از کشورهای دنیا دارد. در برخی موارد، اینترنت در دنیا به طریقی مورد استفاده قرار می‌گیرد که با کاربردهای سیاسی اینترنت در دموکراسی‌های غربی مطابقت دارد؛ اما تأثیر اینترنت در تمام فرهنگ‌ها و ملیت‌ها یکسان نیست و عوامل متعددی در چگونگی و چرایی تأثیر این تکنولوژی برکنش سیاسی دخیل‌اند. اما در کشورهای در حال توسعه دولت‌ها تلاش دارند در حوزه‌ی مخابرات و اینترنت به‌روز باشند؛ از سوی دیگر، توسعه‌ی اینترنت را در کشورهاشان محذره کرده و می‌کنند؛ بدین گونه آنها با اینترنت برخورد دوگانه‌ای دارند. این دولت‌ها در عین حال که از اهمیت اینترنت در توسعه اقتصادی‌شان و اهمیت حیاتی آن در جذب سرمایه‌های خارجی آگاه‌اند؛ آن را عاملی می‌بینند که بر ثبات سیاسی و اجتماعی کشورشان تأثیر می‌گذارد. دولت‌هایی که از امپریالیسم فرهنگی برب به عنوان دلیلی برای ایجاد محدودیت بهره می‌برند زحمت کنترل این شاهراه اطلاعاتی را بر خود سوار می‌کنند؛ از طریق کنترل حکومتی تامین کنندگان اینترنت، محدودکردن تعداد ارائه‌کنندگان خدمات اینترنت، فیلتر کردن سایت‌ها و استفاده از نرم افزارهای کنترل‌کننده، ایجاد نهادهای نظارتی در حوزه استفاده از اینترنت و همچنین بازنگری مقررات برای کنترل دسترسی به اینترنت. این شیوه‌ها، در کشورهای مختلف متفاوت است، اینترنت را، همانند رسانه‌ای سنتی، درحوزه عمومی به موضوعی تبدیل می‌سازد که در معرض انواع سانسور و تحریم‌هاست.

برپایه تحقیقات سال ۲۰۰۹ درباره اینترنت که از دو دهه گذشته آغاز شده، کاربران این رسانه بالغ بر ۱/۹ میلیارد نفر تخمین زده می‌شوند، یعنی ۲۸/۷ درصد جمعیت جهان کاربران اینترنت هستند. این میزان در مقایسه با سال ۱۹۹۷ که حدود ۷۰ میلیون نفر بوده، ۱۸ برابر شده است (طبق آخرین آمار موجود در وبسایت internetworldstats.com).

در میان کشورهای خاورمیانه بیشترین دسترسی به اینترنت در بحرین (۸۸ درصد) و امارات متحده عربی (۷۵/۹ درصد) است و بیشترین تعداد کاربران اینترنتی در ایران (با ۳۳,۲۰۰,۰۰۰ کاربر) وجود دارد (internetworldstats.com).

به رغم این آمار نمی‌توان اهمیت اینترنت را به عنوان یک منبع اطلاعاتی و ابزار تحقیقاتی نادیده گرفت. این ویژگی حاصل ماهیت تعاملی اینترنت است که هویت جمعی و اتحاد اجتماعی را شکل می‌دهد و نیز حاصل توان بالقوه آن به عنوان یک قدرت اجتماعی و سیاسی؛ هم برای اصول‌گرایان مذهبی و هم گروه‌های طرفدار حقوق بشر است که بی‌شک عامل ایجاد تغییراتی در جهان بوده‌اند.

آنچه دوران ما را از گذشته متفاوت کرده و موضوع ارتباطات فرهنگی را واجد توجه بیشتری میکند وجود رسانه های ماهوارهای با فناوری پیشرفته است که روز به روز بر سرعت تحولات و رشد آنها افزوده میشود. به صورتی که بعضی صاحب نظران رسانه، دوره جدیدی را در موقعیت رسانه ها تحت عنوان "عصر ماهواره" مطرح نموده اند. این عده معتقدند جامعه جدیدی در حال شکل گیری است که خصوصیت عمده آن حاکمیت تکنولوژی ماهوارهای میباشد. آنها معتقدند تکنولوژی ماهوارهای با سه ویژگی فراگیری، جالب و جذاب بودن و دعوت به یکسانی فرهنگی و رفتاری، تأثیر فراوانی در زندگی بشر به جا خواهد گذاشت. (Melody, ۱۹۹۵: به نقل از آزادارمکی، ۱۳۷۶: ۱-۴)

جین استاکس نویسنده کتاب مطالعات فرهنگی و رسانهای، در زمینه نقش ماهواره در جامعه جهانی معتقد است: ما در جامعهای زندگی میکنیم که به صورت فزاینده ای رسانه ای شده است و درجه تغییر در محیط رسانه ای به نوبه خود در روزگار جهانی شدن، ما به میزان زیادی از تغییرات سریع سرویسهای رسانه ای در قرن بیست و یکم آگاه میشویم. این آگاهی ها به ناچار ما را به سؤال درباره تأثیر انقلاب ارتباطی بر روز زندگیسان، اهنمایی میکند. (Stokes, ۲۰۰۳: ۱۳۰)

جهان کنونی به جهان رسانه ها و تلویزیون ها شناخته می شود. اینترنت یکی از با نفوذ ترین فناوری های جدید ارتباطی است که همه ابعاد زندگی بشر را تحت تأثیر عظمت و نفوذ خود قرار داده است. در واقع سیاست در عصر اطلاعات و جامعه شبکه ای در درون رسانه ها شکل می گیرد و رسانه ها منشاء حقیقت سازی در جهان کنونی شناخته می شوند. در چند دهه اخیر نقش رسانه های نوین همچون شبکه های ماهواره ای به ویژه اینترنت و شبکه های اجتماعی در انتخابات در کل جهان از جمله ایران افزایش یافته است. در واقع این رسانه ها با توجه به گسترش و کیفیت تأثیرات بیشتری بر بر افکار عمومی و مسائل سیاسی بر عهده دارند که حتی در دهمین از حالت مجلس شورای اسلامی از آن به عنوان انتخابات مجازی یاد کرده اند. اصولاً سیاست رسانه ای تمام عرصه های سیاست نیست اما تمام سیاست ها باید از طریق رسانه ها بر فرآیند تصمیمگیری اثر بگذارند. به سبب منطبق درونی رسانه ها، به خصوص رسانه های نوین الکترونیک چارچوب اساسی محتوا، سازماندهی و فرایند و رهبری دنیای سیاست را تشکیل می دهند. شبکه های اجتماعی همچون تلگرام و ایستاگرام به دلیل اینکه نسبت به تلویزیون و سایر رسانه های دولتی و ملی آزادانه و بدون سانسور اقدام به جهت دهی و تبلیغات در درون جامعه شبکه ای می نمایند، می توانند تأثیر بسزایی بر افکار عمومی با توجه به درخواست مردم ایفا نمایند یا به عبارت دیگر جناح های رقیب در تبلیغات خود همراه با نیازهای روز در درون شبکه های اجتماعی اقدام به تبلیغات و جلب آرای مردم می نمایند.

صاحب نظران علوم سیاسی معتقدند که اینترنت در بعد توسعه سیاسی آثار مثبتی مانند انتشار و کسب آزادانه اطلاعات، تأثیر گسترده بر افکار عمومی و جهت دهی به آن، اصلاحات ساختاری کلی و جزئی در

جوامع، دموکراسی الکترونیکی، ساماندهی انتخابات و ... به دنبال داشته است. در مجموع می توان دریافت که اینترنت با توجه به ویژگی هایی چون تعاملی بودن، همزمان بودن ارتباط، همه جایی بودن، فقدان کنترل مرکزی، فقدان مالکیت بر شبکه و سانسورگریزی، می تواند فضای مساعدی برای احیای ابعاد از دست رفته مشارکت سیاسی و دموکراسی را فراهم آورد و به این ترتیب، بستری مناسب برای گسترش مشارکت سیاسی به شمار می رود.

در طی آخرین دهه قرن بیستم، همراه با توسعه و تکامل فوق العاده سریع ارتباطات رایانه ای و گسترش روزافزون دسترسی مردم جوامع مختلف به اینترنت و شبکه های رایانه ای، کوشش های نظری بسیاری صرف یافتن الگوهای مناسب برای مطالعه اینترنت و ابعاد و تأثیرات سیاسی و اجتماعی آن گردید.

این پژوهش به بایگهای رسانه های نوین از جمله شبکه های اجتماعی در دهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی میگردد.

فهرست کتاب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: مفهوم شناسی و مبانی نظری
۱	مفهوم و مبانی رسانه
۲	انواع رسانه
۴	کارکرد رسانه
۴	مفهوم و مبانی اینترنت
۵	تاریخچه اینترنت
۷	مفهوم و مبانی شبکه های اجتماعی
۷	تعریف شبکه های اجتماعی
۷	تاریخچه شبکه های اجتماعی
۱۰	اهداف و کارکردهای شبکه های اجتماعی
۱۱	پیامدهای منفی شبکه های اجتماعی
۱۳	مفهوم و مبانی توسعه سیاسی
۱۵	مفهوم و تاریخچه مشارکت سیاسی
۱۶	مفهوم انتخابات
۱۷	انتخابات دهمین دوره مجلس شورای اسلامی
۱۹	فصل دوم: تاثیر رسانه های نوین بر تحولات سیاسی
۱۹	رسانه های نوین و تحولات بین المللی
۲۳	رویکردهای سه گانه درباره ی رابطه ی اینترنت و سیاست
۲۵	نحوه شکل گیری جنبش های اجتماعی و سیاسی در فضای مجازی و نحوه تغییر آنها در طی زمان
۲۷	فضای مجازی و جنبش های نوین اجتماعی
۲۹	سازمان های جنبش های اجتماعی و رسانه های نوین
۳۲	گروه های رادیکال و فضای مجازی
۳۴	انواع تاثیر گذاری رسانه های نوین بر سیاست

- ۳۷ رسانه های نوین و تحولات در سیاست خارجی
- ۳۸ نفوذ رسانه ها بر سیاست خارجی
- ۴۰ انواع کاربردهای رسانه ها در سیاست خارجی
- ۴۱ تأثیر جانبی تحول و انقلاب اطلاعات بر دیپلماسی
- ۴۳ دیپلماسی سایبر (مجازی)
- ۴۵ فن آوری های اطلاعاتی و ارتباطی به عنوان تقویت کننده و تعدیل کننده قدرت نرم و سخت در روابط بین الملل

۴۹ فصل سوم: تأثیر رسانه ها و شبکه های اجتماعی بر دهمین انتخابات مجلس

شورای اسلامی

- ۵۳ فرصت ها و تهدیدهای شبکه های اجتماعی در برگزاری انتخابات
- ۵۴ بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی در بازتاب گفتمان های غیررسمی
- ۵۵ شبکه های اجتماعی و سیاست انتخاباتی
- ۵۶ افکارسنجی غیررسمی از طریق شبکه های اجتماعی
- ۵۶ تعامل شبکه های اجتماعی با رسانه ها
- ۵۷ شبکه های اجتماعی و ایجاد چالش برای دودر
- ۵۹ فضای مجازی و تبلیغات نوین انتخاباتی
- ۶۰ تأثیرگذاری رسانه ها و شبکه های اجتماعی بر نتایج دهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی
- ۶۰ اصول گرایان بر رسانه های سنتی تأکید داشتند
- ۶۱ اصلاح طلبان از تکنولوژی بیشتر استفاده کردند
- ۶۱ فضای مجازی جریان های جدید انتخاباتی ایجاد کرد
- ۶۲ فرصت انتشار برای افراد در رسانه های مجازی
- ۶۳ مضرات و تأثیرات سوء فضای مجازی بر انتخابات

۶۵ فصل چهارم: نتیجه گیری

۶۹

منابع